

Helse- og omsorgsdepartementet

Deres referanse: 22/1033

Vår referanse: 2022/25

Dato: 04/03/2022

Høringsvar om midlertidige endringer i smittevernloven (forlengelse av reglene om koronasertifikat)

1. Innledning

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høring om midlertidige endringer i smittevernloven (forlengelse av reglene om koronasertifikat) av 11. februar 2022.

Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) vurderer høringsnotater i lys av de rettslige rammene og føringene som følger av myndighetenes menneskerettslige forpliktelser etter Grunnloven, Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) og andre internasjonale konvensjoner.

Departementet foreslår å forlenge reglene gitt i kapittel 4A i smittevernloven med regler om koronasertifikat som dokumentasjon for vaksinasjonsstatus, gjennomgått covid-19 og testresultat for SARS-CoV-2. Formålet med innføringen av et koronasertifikat er å gi lettelse til vaksinerte, personer med immunitet etter gjennomgått koronasykdom eller har negativt testresultat. Det legges opp til å etablere et system for sikker og verifisert dokumentasjon av vaksinasjonsstatus, immunitet og testresultat. Forslaget regulerer ikke i seg selv adgangen til å ha forskjellige smitteverntiltak for ulike grupper, og heller ikke i hvilke tilfeller det kan gjøres lettelse i smitteverntiltak.

NIM har tidligere avgitt et høringsvar om de menneskerettslige implikasjonene av forslaget, og det vises i hovedsak til gjennomgangen der.

2. Om forlengelse

Departementet legger til grunn at det fortsatt er usikkert hvordan smittesituasjonen vil utvikle seg, og at reglene derfor bør videreføres av beredskapshensyn.

Departementet redegjør for de menneskerettslige rammene i høringsnotatet punkt 3. Om menneskerettslige sider knyttet til den midlertidige loven, viser vi til våre tidligere høringsinnspill, jf. høringsuttalelse 12. mai 2021, om midlertidige endringer i smittevernloven.¹ Våre kommentarer i forrige høringsrunde knyttet seg blant annet til

---

¹ Høringsuttalelsen er tilgjengelig her: <https://www.nhri.no/2021/midlertidige-endringer-i-smittevernloven-koronasertifikat/>

hvordan lovhomehlen kunne mer presist avgrenses. Vi kommenterte forholdet til diskriminering, usaklig forskjellsbehandling og retten til privatliv. Vi presiserte at et inngrep ikke måtte være mer inngripende, eller vare lenger, enn det som er nødvendig for å oppnå det bestemte formålet. I valget mellom ulike tiltak, skal det minst inngripende tiltaket velges. Vi viser i hovedsak til denne gjennomgangen.

NIM har mottatt flere henvendelser av personer som er bekymret for at dette forslaget vil endre vilkårene for å iverksette smitteverntiltak. Antallet høringsvar som er registrert, viser at flere er bekymret for at grunnleggende rettigheter utfordres ved dette forslaget.

NIM har gjennom hele koronapandemien gitt flere innspill til myndighetene om ivaretagelsen av grunnleggende menneskerettigheter.² Departementet har ikke gjennom dette forslaget foreslått endringer i vilkårene for å iverksette smitteverntiltak, ettersom hjemmelen som foreslås videreført ikke i seg selv gir adgang til å iverksette smitteverntiltak eller distingvere mellom dem. Forslaget legger opp til å videreføre systemet for sikker og verifisert dokumentasjon av vaksinasjonsstatus, immunitet eller testresultat. Forslaget drøfter riktignok hvilke tilfeller og på hvilke områder som kan påvirkes ved differensierte smitteverntiltak, men det rettslige grunnlaget for slike tiltak fremgår i de øvrige bestemmelsene i smittevernloven. Vi har drøftet dette nærmere i tidligere høringsvar.

Fremvisning av koronasertifikat kan utgjøre et inngrep i privatlivet. Vi viser til vår tidligere høringsuttalelse om dette s. 3-4. I henhold til FHIs personvernerklæring pkt 4.1. inneholder det nasjonale koronasertifikatet deler av navn, fødselsår og om koronasertifikatet er gyldig. Opplysningene som samles inn ved skanningen vises for kontrolløren, men de videresendes ikke og de lagres ikke i skanneren.³

Spørsmålet om i hvilke tilfeller det kan gjøres unntak fra ulike restriksjoner på grunnlag av vaksine eller teststatus kan reise spørsmål som det er viktig at adresseres prinsipielt, noe også reaksjonene på forslaget illustrerer behovet for. NIM forutsetter at dersom det skulle bli aktuelt å ha forskjellige smitteverntiltak for ulike grupper, vil dette bli gjenstand for en ny og grundig høring ettersom det kan reise både etiske, politiske og menneskerettslige spørsmål av stor betydning for enhver. NIM har under hele pandemien vært svært opptatt av større åpenhet om vurderingene som ligger til grunn for tiltak fastsatt etter smittevernloven; at det gjøres gode menneskerettslige vurderinger og betydningen av at slike tiltak sendes på høring.

Når det gjelder den konkrete varigheten av de midlertidige reglene om koronasertifikat, vil NIM bemerke at dette i stor grad beror på smittevernfaglige vurderinger, og NIM har ikke grunnlag for å uttale oss om det smittevernfaglige behovet for forlengelse. Vi

---

² På NIMs hjemmesider har vi en egen temaside hvor vi har samlet vårt høringsuttalelser, rapporter, brev og artikler om covid-19 og menneskerettigheter. <https://www.nhri.no/menneskerettighetene-og-covid-19/>

³ Du kan finne FHIs personvernerklæring her: <https://www.fhi.no/om/koronasertifikat/personvern/>

forutsetter imidlertid at bruk av tiltak som har sider til personvernet og diskrimineringsforbudet underlegges nøye vurderinger. Slik forslaget er innrettet, vil dette måtte gjøres ved den konkrete anvendelsen av de øvrige bestemmelser i smittevernloven. Vi forutsetter imidlertid at heller ikke dette lovforslaget videreføres utover hva som er nødvendig og at det foretas grundige vurderinger av dette.

For øvrig viser NIM til våre tidligere innspill.

Adele Matheson Mestad

Direktør

Anders Einar Broderstad

Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signatur.